

Sygnatura akt VI Ka 972/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **13 grudnia 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Piotr Mika

Protokolant Barbara Szkabarnicka

przy udziale Marty Muszyńskiej-Potaczek

Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2019 r.

sprawy **M. B. (1) (B.)** ur. (...) w G.

syna M. i M.

oskarżonego z art. 209§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 19 czerwca 2019 r. sygnatura akt IX K 182/19

na mocy art. 437 § 1 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
2. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE				
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 972/19		
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1			
1 CZĘŚĆ WSTĘPNA				

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji		
wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 19 czerwca 2019 roku, sygn. IX K 182/19		
0.11.2. Podmiot wnoszący apelację		
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
# oskarżyciel posiłkowy		
# oskarżyciel prywatny		
# obrońca		
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
# inny		
0.11.3. Granice zaskarżenia		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy			

0.12.1. Ustalenie faktów				
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
0.12.2. Ocena dowodów				
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla				

ustalenia faktów)				
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu		
1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków				
Lp.	Zarzut			
3.1.	<p>obraza przepisów postępowania, tj. art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. poprzez prowadzenie postępowania i wydanie wyroku skazującego w sytuacji gdy nie doszło do skutecznego wniesienia aktu oskarżenia w zakresie niealimentacji względem J. B. w okresie od 12 lutego 2014 r. do 16 maja 2014 r. na skutek tzw. " konsumpcji skargi publicznej" dokonanej postanowieniem prokuratora Prokuratury Rejonowej z dnia 16 maja 2014 roku w przedmiocie</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

	umorzenia postępowania.			
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny				
Umorzenie postanowieniem z dnia 16 maja 2014 roku prowadzonego wcześniej przez prokuratora postępowania karnego w sprawie uporczywego uchylania się M. B. (1) od wykonywania obowiązku opieki poprzez niełożenie na utrzymanie J. B. w okresie od października 2013 roku do 11 lutego 2014 roku nie może stanowić podstawy wygaśnięcia skargi publicznej w zakresie odnoszącym się do okresu niealimentacji od 11 lutego 2014 roku do dnia 16 maja 2014 roku, a więc do daty wydania postanowienia o umorzeniu postępowania. Z pewnością podstawą postulowanej przez skarżącego decyzji nie może być formułowany na gruncie spraw o czyny z art. 207 § 1 k.k. pogląd,				

zgodnie z którymi
uprawnienie sądu
do modyfikacji ram
czasowych okresu
popelnienia
przestępstwa
rozciga się do
daty wyroku sądu
pierwszej instancji.
(wyrok Sądu
Najwyższego z dnia
27 lutego 2002 r.
II K.K.N 17/00),
czy też pogląd,
że modyfikacja ram
czasowych okresu
popelnienia
przestępstwa
możliwa jest do
daty wniesienia aktu
oskarżenia (wyroku
Sądu Najwyższego z
dnia 22 lipca 1993
r., II KRN 98/93)
Uprawnień sądu do
modyfikowania w
toku postępowania
sądowego ram
czasowych czynu
objętego skargą
oskarżyciela nie
sposób uznać za
podstawę
analogicznego
traktowania
orzeczeń
umarzających
postępowania o
przestępstwa
wieloczynowe lub
trwale, jako
skutkujących
prawomocnością
materialną w
odniesieniu do
wszystkich
przestępczych
zachowań, które
mogły zostać
popelnione

<p>między końcową datą okresu wskazanego w orzeczeniu umarżającym postępowanie a datą wydania takiego orzeczenia. Przywołane w uzasadnieniu apelacji postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 września 2001 roku, sygn. II Ako 161/01 dotyczące problematyki tożsamości czynów z art. 209 § 1 k.k. i zakresu powagi rzeczy osądzonej w ogóle nie odnosi się do wyżej omówionego problemu.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>umorzenie postępowania w zakresie niealimentacji względem J. B. w okresie od 12 lutego 2014 r. do 16 maja 2014 r.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Brak podstaw dla uwzględnienia zarzutu stanowiącego</p>			

<p>podstawę wniosku, niezależnie od kwestii, iż uwzględnienie zarzutu mogłoby stanowić jedynie podstawę dla modyfikacji przypisanego oskarżonemu okresu niealimentacji.</p>				
<p>3.2.</p>	<p>błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegający na przyjęciu, że na skutek niealimentacji doszło do narażenia W. B., G. B., M. B. (2) i A. B. (1) na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podczas gdy z materiału dowodowego wynikało, że od 1 kwietnia 2016 r. z tytułu samego tylko świadczenia wychowawczego (w ramach tzw. "Programu Rodzina 500 plus") matka małoletnich - A. B. (2) - otrzymywała miesięcznie kwotę 4 000 zł powiększoną o ok. 1500 zł z różnych tytułów, a nadto budżet rodziny zasilala</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

	<p>kwota 2 000 zł tytułem wynagrodzenia za pracę L. H. bez uwzględnienia wpłat z tzw. funduszu alimentacyjnego.</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Fakt, rzeczywistego zaspakajania potrzeb życiowych osób alimentowanych, przez drugiego z rodziców, m.in. dzięki świadczeniom z programu "Rodzina 500 plus" oraz innym świadczeniom socjalnym, nie stoi na przeszkodzie uznaniu, że zrealizowane zostało znamię czynu z art. 209 § 1 a k.k. w postaci "narażania na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych". Dla bytu wskazanego przestępstwa będącego tzw. przestępstwem z narażenia nie jest konieczne przecież wykazanie nastąpienia skutku w postaci niezaspokojenia podstawowych</p>				

potrzeb życiowych, a jedynie konieczność wykazania sytuacji, w której przy braku świadczeń ze strony osoby zobowiązanej do płacenia alimentów i równoczesnego braku świadczeń z funduszu alimentacyjnego, potrzeby te nie mogłyby zostać zaspokojone. Fakt pobierania przez alimentowanych świadczeń z programu "Rodzina 500 plus" jak też innych świadczeń z pomocy społecznej nie może rzutować na ocenę odpowiedzialności karnej sprawcy przestępstwa niealimentacji z przyczyn aksjologicznych. Uwzględnienie dochodów osób alimentowanych ze wskazanych źródeł przy ocenie zachowania osób uchylających się od płacenia alimentów prowadzioby w istocie do przerwania na państwo ciężaru utrzymania alimentowanych przy równoczesnym pozbawieniu państwa efektywnego sposobu oddziaływania

karnego na osoby zobowiązane do płacenia alimentów.			
Wniosek			
o uniewinnienie oskarżonego od zarzuczonego mu czynu	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Brak podstaw dla uwzględnienia zarzutu stanowiącego podstawę wniosku			
3.3.	<p>obraza przepisów prawa materialnego tj. art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. poprzez jego pominięcie, co skutkowało zastosowaniem przez sąd I instancji ustawy surowszej i przypisanie oskarżonemu winy za przestępstwo niealimentacji w okresach:</p> <p>a. od czerwca 2010 r. do 16 lutego 2011 r. i od stycznia 2014 r. do 30 maja 2017 r. względem W. B., G. B. i M. B. (2);</p>	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>b. od czerwca 2010 r. do 16 lutego 2011 r. i od stycznia 2014 r. do 28 lutego 2017 r. względem A. B. (1),</p> <p>podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że w tych okresach nie doszło do narażenia ww. osób na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, zatem nie doszło także do realizacji przez oskarżonego znamion czynu zabronionego z art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 31 maja 2017 r.</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Zarzut jest wtórny w stosunku do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych dotyczącego ustalonego przez sąd I instancji skutku w postaci narażenia pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Skoro wystąpienie wskazanego skutku zostało przez ten</p>				

sąd ustalone nie może być mowy o wskazanym w zarzucie uchybieniu.			
Wniosek			
o wyeliminowanie z opisu czynu ww. okresów i uwzględnienie tej okoliczności przy wymiarze kary	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Brak podstaw dla uwzględnienia zarzutu stanowiącego podstawę wniosku			
3.4.	obraza przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. poprzez jego pominięcie, co skutkowało zastosowaniem przez sąd I instancji ustawy surowszej i przypisanie oskarżonemu winy za przestępstwo niealimentacji w okresie od 12 lutego 2014 r. do 30 maja 2017 r. względem J. B., podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>wynika, że w tym okresie nie doszło do jej narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, zatem nie doszło także do realizacji przez oskarżonego znamion czynu zabronionego z art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 31 maja 2017 r.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>Zarzut jest wtórny w stosunku do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych dotyczącego ustalonego przez sąd I instancji skutku w postaci narażenia pokrzywdzonej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Skoro wystąpienie wskazanego skutku zostało przez ten sąd ustalone nie może być mowy o wskazanym w zarzucie uchybieniu.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>o wyeliminowanie z opisu czynu ww. okresów i</p>	<p># zasadny</p>		

uwzględnienie tej okoliczności przy wymiarze kary	# częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Brak podstaw dla uwzględnienia zarzutu stanowiącego podstawę wniosku.			
3.5.	błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegający na przyjęciu, że na skutek niealimentacji doszło do narażenia J. B. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podczas gdy z zeznań świadków wynikało, że ojciec wypłacał jej kieszonkowe w wysokości przewyższającej kwotę zasądzonych alimentów, a nadto okresowo (m.in. w okresie od czerwca do sierpnia 2018 r.)sprawował bezpośrednią pieczę nad małoletnią	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Wypłacanie przez oskarżonego córce J. B. kwot kieszonkowego, którymi zgodnie z zeznaniami J. H. córka dysponowała swobodnie, jak też kupowanie jej drogich markowych ubrań i sprzętu elektronicznego, nie mogło zostać zarachowane na poczet alimentów płatnych do rąk matki małoletniej, która ze środków własnych oraz pochodzących z pomocy państwa zaspakajała podstawowe potrzeby życiowe J. B.. Okresy wakacji i ferii w czasie których oskarżony utrzymywał J. B. zważywszy na kalendarz roku szkolnego nie mogły trwać 3 miesiące, stąd eliminowanie ich z przyjętego przez sąd I instancji okresu niealimentacji uznać należy za niecelowe, w sytuacji przypisania oskarżonemu 4</p>		

letniego okresu niealimentacji J. B..			
Wniosek			
o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
brak podstaw dla uwzględnienia zarzutu stanowiącego podstawę wniosku			
1OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU			
4.1.			
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności			
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO			
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji			

0.15.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy		
skazanie oskarżonego za ciąg przestępstw z art. 209 § 1 a k.k. opisany w punkcie 1 zaskarżonego wyroku oraz zawartego w punkcie 2 tego wyroku rozstrzygnięcia o kosztach sądowych			
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy			
brak uchybień wskazanych w wywiedzionej apelacji, jak też uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu przez sąd odwoławczy.			
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji			
0.0.15.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany		
Zwięźle o powodach zmiany			
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			

0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia				
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.		
Zwięźle o powodach uchylenia				
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.		
Zwięźle o powodach uchylenia				
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.		
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia				
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.		
Zwięźle o powodach uchylenia				
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do				

dalszego postępowania			
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
1Koszty Procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
2.	Wobec przekraczającego już 300 000 złotych zadłużenie oskarżonego z tytułu zaległości alimentacyjnych zasad słuszności wskazywały na całkowitą niecelowość obciążania oskarżonego kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze.		
1PODPIS			

0.11.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	

Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonego M. B. (1)	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	uznanie za winnego popełnienia ciągu przestępstw z art. 209 § 1 a k.k. w odniesieniu do okresów sprzed 30 maja 2017 roku.	
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany	

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana